

2011-03-15

Socialnämndens bokslut och verksamhetsberättelse 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sidnummer
Socialnämnden gemensamt	
• Verksamhetsbeskrivning	2
• Årets resultat	3-5
• Viktiga händelser	5-8
• Kvalitetsarbetet	8-9
• Framtiden	9-10
Verksamhetsområden inklusive förvaltningsgemensamt	
• Förvaltningsgemensamt	10
• Individ- och familjeomsorg	11-18
• Äldreomsorg	18-26
• Omsorg om personer med funktionsnedsättning	27-31
BILAGOR	
Bilaga 1 Mål och åtaganden	
Bilaga 2 Kvalitetsgarantier	
Bilaga 3 Klagomålshantering	

Socialnämnden totalt

Belopp i mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	Överskott/ underskott
Kostnader	674,7	662,6	698,8	- 36,3
Intäkter	140,6	125,7	157,5	+ 31,8
Netto	534,1	536,9	541,3	-4,4

Verksamhetsbeskrivning

Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och med största möjliga nytta för målgruppen.

Socialnämnden ansvarar för tre verksamhetsområden; individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. De större verksamheterna omfattar försörjningsstöd, barn- och ungdomsvård, missbruksvård, hemtjänst och äldreboenden samt särskilda boenden för yngre personer med funktionsnedsättning, personlig assistans och daglig verksamhet. Hemtjänsten är sedan många år en prestationsersatt verksamhet, en hemtjänstpeng i form av timersättning utbetalas till den kommunala utföraren och de fem privata företagen i kundvalsmodellen. Även familjerådgivningen som utförs av fyra privata företag, ersätts med ett fast belopp i kundvalet. De privata särskilda boendena ersätts med ett dygnspris per plats medan all övrig verksamhet i egen regi är anslagsfinansierad. Under 2010 infördes dock en ny ersättningsmodell inom anslaget ram för egenregins särskilda boenden för äldre och funktionshindrade. Anslaget omvandlades till en ersättning per dygn och plats, en så kallad boendepeng, i syfte att på sikt utjämna ersättningsnivåer och spelregler mellan privat och kommunal verksamhet.

Under 2011 var socialförvaltningen organiserad i fyra avdelningar, Individ- och familjeomsorg, Biståndsbedömning (för äldre och funktionshindrade), Äldreomsorg och avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Avdelningarna leds av var sin avdelningschef. Inom respektive avdelning finns ett varierande antal enheter med var sin enhetschef. Vidare finns en stab med en stabschef som leder det övergripande arbetet kring ekonomi och strategiska frågor. I hela förvaltningen leds av en förvaltningschef. Direkt underställd förvaltningschefen finns fyra (4) funktioner; medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), controller, metodutvecklare samt personligt ombud för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Antalet anställda i socialförvaltningen är 775 tillsvidare- och tidsbegränsat anställda vilket är åtta färre än 2010. Därutöver finns cirka 200 personer med kortare anställningar (timanställda, arvodesanställda med flera).

Socialnämnden och utskottet

Socialnämnden har 11 ledamöter och 11 ersättare. Under året har socialnämnden haft 11 sammanträden och behandlat 95 offentliga ärenden samt 24 ärenden med sekretess. Utskottet består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Antalet sammanträden i utskottet har varit 19 under året och antalet ärenden 273.

Årets resultat

Nettokostnad, tkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	Resultat
Förvaltningsgemensamt ¹	26 886	30 079	28 837	1 242
Individ- och familjeomsorg	136 603	132 457	132 274	183
Äldreomsorg ²	214 453	212 667	215 767	-3 100
Omsorg om funktionshindrade	156 158	161 697	164 463	-2 766
Summa	534 099	536 900	541 342	-4 441

Socialnämnden redovisar totalt ett underskott för året på 4,4 miljoner vilket förklaras av ökade kostnader för äldreomsorg samt för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Den förvaltningsgemensamma verksamheten visar överskott och individ- och familjeomsorg visar ett mindre plusresultat. Ett större totalt budgetunderskott har prognostiserats under året och åtgärder har vidtagits.

Den förvaltningsgemensamma verksamheten visar ett nettoöverskott på 1,9 miljoner efter att en kostnad motsvarande 0,7 miljoner som tillhör äldreomsorgen räknats av. Kostnaderna har blivit lägre på grund av ett antal vakanta tjänster på grund av pensionsavgångar, tjänstledigheter med mera. Intäkterna är högre än budget och beror i huvudsak på en engångsintäkt som avser statliga stimulansmedel för projekt som avslutats under 2011. Flera icke budgeterade verksamhetskostnader belastar förvaltningsgemensamt med 2,5 miljoner varav en timlöneskuld uppgår till 1,5 miljoner.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett nettoöverskott, 0,2 miljoner. Under året har ett större budgetunderskott prognostiserats och åtgärder har vidtagits. Resultatet förklaras främst av minskade kostnader inom barn- och ungdomsvården. I intäkterna ingår statliga stimulansbidrag vilket också bidrar till att verksamheten är i balans.

Äldreomsorgen visar ett nettounderskott på 3,8 miljoner inklusive en kostnad på 0,7 miljoner som tillhör äldreomsorgen men som redovisats under förvaltningsgemensamt. Underskottet beror på ökade kostnader för de kommunala boendena inklusive dagvården och restaurang Lyktan samt köp av korttidsvård varav några platser varit dyra. Intäkterna är högre än budget vilket beror att årets taxehöjning gett effekt, momsåterbäring samt att tillfälliga statliga stimulansbidrag ingår i utfallet.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning visar ett nettounderskott på 2,7 miljoner och beror på ökade kostnader för externa köp av I.S.S boenden samt korttidsvistelse och daglig verksamhet. Även kostnader för barnboendet överskrider budgeten. Hemtjänsten överskrider budgeten med fler timmar än beräknat och bostadsanpassningen har blivit dyrare på grund av fler och större ombyggnationer i hemmen. Att underskottet totalt sett inte är högre beror på ett tillfälligt statsbidrag från socialstyrelsen för 2011 som avser sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning samt att den kommunala utföraren lämnar ett överskott, vilket ingår i resultatet.

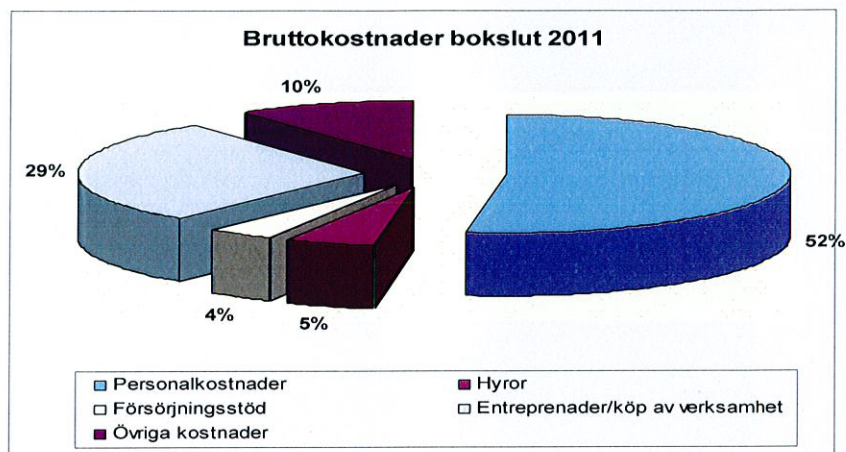

En kostnad som tillhör äldreomsorgen har bokförts på förvaltningsgemensamt:

¹ Resultatet är 700 tusen bättre (1 942 miljoner).

² Resultatet är 700 tusen sämre (-3 800 miljoner).

Kostnader procentuellt fördelade på de största kontogrupperna

Personalkostnader tillsammans med entreprenader och köp av verksamheter utgör sammantaget 81 procent av kostnadsutrymmet, vilket är ungefär som 2010. Andelen personalkostnader är oförändrat medan entreprenader/köp av verksamheter är en procent högre i jämförelse med föregående år. Andelen hyreskostnader är oförändrat.

Sjukfrånvaron för hela förvaltningen

2007	2008	2009	2010	2011
7,8%	8,0%	6,6%	6,8%	6,7%

Korttidsfrånvaron ökade 2011 från 3,5 (2010) till 3,8 procent medan långtidsfrånvaron sjönk från 3,3 (2010) till 2,9 procent. Den totala sjukfrånvaron har varit relativt oförändrad sedan 2009.

Strategiska utvecklingsområden

Socialnämnden har utifrån de strategiska utvecklingsområdena fastställt en prioriterad inriktning för verksamheten. Det är huvudsakligen satsningar på barn och ungdomsvården, hög kvalitet på vård, omsorg och övriga insatser, arbetslinjen gäller särskilt för ungdomar, ökad livskvalitet för äldre och personer med funktionsnedsättning i särskilt boende samt stöd till anhöriga. Exempelvis har en plan för utveckling av stödet till anhöriga utarbetats. Kvalitetsinspektören har granskat både privata och kommunala verksamheter enligt tillsynsplanen och föreslagit förbättringsåtgärder vid behov. Inom individ- och familjeomsorg pågår åtgärder utifrån resultatet från en omfattande brukarundersökning.

För att tillgodose god boendemiljö för socialtjänstens brukare pågår planering av nytt äldreboende att stå klart år 2014, nya gruppboenden årligen för personer med funktionsnedsättning inklusive kommunens första LSS-boende för personer med psykisk funktionsnedsättning. Fyra nya boenden för ensamkommande flyktingbarn har startat under året. Ombyggnad av Lyktans lokaler till korttidsvård för demenssjuka planeras och förvaltningen har aktivt medverkat i planeringen av det nya trygghetsboendet och den nya restaurangen invid Björkbackens äldrecentrum.

Mål

Under 2011 fanns åtta **mål** för socialnämnden varav fem blev helt uppfyllda. Tre mål blev inte uppfyllda under året varav ett inom individ- och familjeomsorgen angående halvering av antalet unga med försörjningsstöd. Antalet unga med försörjningsstöd minskade under första halvåret men ökade igen efter sommaren. En stor andel av de ungdomar som slutade gymnasiet har inte kommit ut på arbetsmarknaden till följd av den försämrade konjunkturen.

Målet att genomföra HBT-certifiering inom minst en verksamhet har inte klarats då kraven för certifiering är mycket omfattande. Satsningen är flerårig och kompetensutveckling har påbörjats inom hemtjänsten. Målet att två personer med daglig verksamhet får arbete eller studier har inte uppnåtts. Insatser pågår för flera personer men det behövs en långsiktig planering, några personer har prövat men kommit tillbaka och en person kommer sannolikt att komma ut i arbete under 2012. Se bilaga 1.

Kommungemensamma mål

Det kommungemensamma målet om integration som berör socialnämnden är uppfyllt. Se bilaga 1.

Åtaganden

Under 2011 fanns åtta åtaganden för socialnämnden varav sju blev uppfyllda. Åtagandet om brandförbyggande arbete för riskgrupper blev delvis uppfyllt. Se bilaga 1

Viktiga händelser under året

Efterfråganökningsar

Hemtjänsten ökade mycket kraftigt från andra halvåret 2009 och fortsättningsvis under 2010. Under 2011 har ökningstakten normaliserats och ökningen är 4 500 timmar jämfört med utfall 2010. Även behovet av plats på *äldreboende* som ökade kraftigt under 2010 har avstannat under 2011.

Försörjningsstödet har ökat kraftigt de senaste två åren och under 2010 fick i genomsnitt 289 hushåll per månad försörjningsstöd. Under 2011 har en minskning skett till 276 hushåll.

Behoven av insatser för *personer med funktionsnedsättning* ökar årligen vilket överensstämmer med beräknade behov. Utöver detta har de senaste åren en kraftig efterfrågeökning skett när det gäller *personer med en neuropsykiatrisk diagnos*. Det är framför allt behovet av stöd och avlastning för barn och ungdomar som ökat kraftigt men även antalet anmälningar inom individ- och familjeomsorgen.

God kvalitet inom LSS-verksamheten

Tyresö har tillsammans med Nacka kommun genomfört en omfattande brukarundersökning, kvalitetsbarometern LSS, i samarbete med extern konsult. Resultatet visar att Tyresös gruppboenden och daglig verksamhet håller god kvalitet. De positiva omdömena om boende var fler i Tyresö än i Nacka, medan det omvända gäller för daglig verksamhet. När det gäller specifikt gruppboenden fick Tyresö det bästa resultatet hittills bland de fem kommuner som genomfört undersökningen. Det bästa resultatet inom boendeverksamheten uppnåddes inom gruppboenden Gränsvägen som drivs i privat regi samt Bollmoravägens serviceboende som drivs i kommunal regi. Inom daglig verksamhet uppnåddes det bästa resultatet av Resursteamet i privat regi, därefter den kommunala verksamheten Loppis.

Brukarna har satt betyg på äldreomsorgen – sämre resultat än i fjol men högt betyg för Ängsgården och Krusmyntan

I den nationella brukarundersökningen har medelbetyget sjunkit från förra året. För äldreboenden var helhetsresultatet NKI (nöjd kund index) 70 jämfört med 76 i fjol. Resultatet är fortfarande högre än genomsnittet i landet, Stockholms län och södertörnskommunerna. Ängsgården (kommunal regi) fick toppbetyg med NKI 91 och brukarna på Krusmyntan (privat regi Carema Care) var mycket nöjda med NKI 78. Sämre resultat nåddes av Trollängen (Carema) med 65 och Björkbacken (kommunal regi) med 63.

Inom hemtjänsten har resultatet försämrats från en hög nivå förra året, NKI 79, till årets NKI 70. Det är en relativt stor försämring, tillbaka till 2008 års nivå och sämre än genomsnittet i landet men jämförbart med länet och södertörn. Fortfarande är brukarna mycket nöjda med bemötande och tryggheten i hemmet. Det är särskilt angeläget att förbättra information, inflytande och social samvaro som hade låga värden. Högsta värde fick den kommunala hemtjänsten i Trollbäcken NKI 74 och därefter Lindalen (privat regi) med 71.

Brukarinflytande inom hemtjänsten

Socialnämnden har beslutat att de som har hemtjänst ska få ökat inflytande och självbestämmande. Detaljstyrningen av insatser ska minska och brukarna ska ges möjlighet att inom den beviljade tidsramen byta insatser utifrån dagsform och behov. Representanter från pensionärsrådet och fackliga företrädare har medverkat i utvecklandet och verksamheten startar i februari 2012.

Utökad mottagande av ensamkommande flyktingbarn

Mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar från 15 år har utökats till 17 boendeplatser, varav tre för asylsökande. Fyra nya boenden i kommunal regi har startat under året i Tyresö, stödboende, träningsboende, träningslägenhet och familjehem. De flesta ungdomarna bor nu inom kommunen och verksamheten finansieras helt genom statsbidrag. Vid slutet av året hade socialförvaltningen ansvar för 29 ungdomar varav 5 nytilkomna under året och 2 avslutade. De flesta ungdomarna är pojkar som kommit från Afghanistan och Somalia.

Ny matleverantör till Björkbackens äldrecentrum öppnar restaurang

Fazer food Services har efter upphandling fått förtroendet att leverera måltider till de boende inom Björkbackens äldrecentrum samt kylda matlådor som förmedlas via hemtjänsten. Maten tillagas i ett nytt produktionskök i nya trygghetsboendet och där öppnar också en restaurang för allmänheten under januari 2012.

Ny fullvärdig gruppboende

En ny gruppboende, Strandvillan, ska ersätta Villa Linde och Villa Höglid, som inte är fullvärdiga bostäder enligt LSS för personer med funktionsnedsättning. Det nya boendet har dock försenats i upphandlingsförfarande av byggnationen och beräknas stå klart först under hösten 2012. Verksamheten kommer även fortsättningsvis drivas i kommunal regi. Planeringen är att ett nytt gruppboende därefter ska uppföras på Lindetomten och att korttidshemmet för barn på Granängsringen ska flytta till Villa Höglid för att få mer ändamålsenliga lokaler.

Kommunens första valfrihetssystem enligt LOV

I februari 2011 startade kommunens första valfrihetssystem enligt LOV (lag om valfrihetssystem) inom utförande av biståndsprovad sysselsättning för personer med

funktionsnedsättning. Kommunen har hittills tecknat avtal med två utförare, Jobbverket och Fontänhuset. Upphandlingen enligt LOV avslutas inte utan fler anbud kan inkomma.

Ängsgården övergår i privat regi

Efter upphandling går äldreboendet Ängsgården över i privat regi under mars 2012. Avtal har tecknats med Mimosa Vård & Omsorg AB som är ett litet familjeföretag där VD Cecilia Ödlund har lång erfarenhet som sjuksköterska inom både kommunal och privat äldreomsorg samt äldresjukvård.

Förändrad taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

I maj 2011 infördes en ny enhetstaxa med fasta avgifter för olika insatser. Konstruktionen på den tidigare taxan hade varit oförändrad i sju år. Syftet var dels att öka intäkterna via taxan inom ramen för det lagstadgade högkostnadsskyddet (den s.k maxtaxan), dels att tydliggöra den enskildes avgifter i förhållande till de insatser som ges. Den enskilde betalar inte mer i omsorgsavgift än sitt individuellt beräknade avgiftsutrymme.

Höjd egenavgift för familjerådgivning

I Tyresö är familjerådgivningen upphandlad i ett kundvalssystem där man kan välja mellan fyra olika rådgivningsbyråer som drivs i privat regi. Egenavgiften har varit oförändrad sedan år 2004 och var tidigare lägre än genomsnittet i länet. Avgiften höjdes under förra året och en ytterligare höjning sker januari 2012.

Rapporteringskyldighet enligt Lex Sarah

Bestämmelserna har skärpts om rapporteringskyldighet för anställda och de som bedriver verksamhet, när det gäller missförhållanden och risker för missförhållanden i verksamheten. Lex Sarah gäller nu, förutom som tidigare inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning, även inom individ- och familjeomsorg samt vid utförandet av personlig assistans.

Tillsynsplan för granskning av enskilda och kommunala verksamheter

Socialnämnden har fastställt en ny tillsynsplan för de närmaste tre åren. Syftet är att genom granskning säkerställa nämndens uppföljnings- och kvalitetssäkringsansvar. Granskning av enskilda verksamheter ska ske minst en gång per år och av kommunala verksamheter minst en gång vart tredje år. Granskning av nystartad verksamhet ska ske inom sex månader. En mall för redovisning av granskningen har godkänts. Granskningarna kommer att utföras inom projektet Medborgarfokus inom kommunstyrelsen.

Sammanhållen vård i hemmet för de mest sjuka äldre

Äldreomsorgen driver i samverkan med Handgeriatriken ett treårigt projekt och har beviljats 4,1 miljoner i statsbidrag per år. Projektets syfte är att prova en ny organisatorisk lösning som underlättar återgång till eget boende för de äldre med omfattande behov av vårdinsatser från både kommunen och landstinget. Målet är att ge god vård och omsorg i hemmet som alternativ till bland annat korttidsboende. Anhörigperspektivet är en viktig del av projektet. Projektet har utvärderats efter halva tiden, med goda resultat.

Möjligheten för äldre par att bo tillsammans i äldreboende

Nya riktlinjer har förtydligat hur äldreomsorgen ska hantera frågor kring önskemål om parboende där en av makarna/paret har behov av särskilt boende. Utgångspunkten är att utvecklandet av olika boendeformer, tex trygghetsboende, ger äldre par förbättrade möjligheter att leva tillsammans den sista tiden i livet. I första hand kan önskemål tillgodoses genom förtur

till seniorlägenhet/trygghetsboende. Efter en individuell bedömning där särskild hänsyn tas till hög ålder, kan den medföljande maken erbjudas provboende eller korttidsboende i samma lägenhet/rum inom äldreboendet.

Verksamhet i privat regi

Antalet verksamheter som drivs i privat regi har ökat. Sedan tidigare finns två äldreboenden i privat regi, Trollängen och Krusmyntan och 45 procent av äldreboenden drivs i privat regi. Avtalet med Carema för driften av Trollängen går ut i januari 2013 och en ny upphandling har påbörjats. Inom hemtjänsten finns ett kundvalssystem med fem privata företag utöver den kommunala utföraren. Avtalen har förlängts till mars 2014 därefter måste en ny upphandling genomföras. Den privat utförda hemtjänsten har ökat något, 34 procent av brukarna inom äldreomsorgen har valt privat utförare jämfört med 32 procent året innan. Av personer med funktionsnedsättning med hemtjänst har 47 procent valt privat utförare jämfört med 44 procent året innan.

I januari 2010 startade ett nytt gruppboende enligt LSS med 6 platser för personer med funktionsnedsättning, Gränsvägen, som drivs i privat regi av Carema Orkidén. Ett kundvalssystem finns inom familjerådgivningen med fyra privata företag. Fyra boendeplatser med tillsyn dygnet runt för ensamkommande flyktingbarn har upphandlats. Villa Victoria behandlingscenter AB lämnade det vinnande anbudet och driver verksamheten från januari 2011.

Dessutom finns boendet Källan för missbrukare som drivs av Frälsningsarmén.

Kvalitetsarbetet

Inom socialnämndens område finns 34 **kvalitetsgarantier** (se bilaga 2) samt gemensamma servicegarantier. Av kvalitetsgarantierna blev 29 garantier helt uppfyllda under året, medan 4 garantier blev delvis uppfyllda och en inte uppfylld. Inom individ- och familjeomsorgen uppfylldes inte garantin om att erbjuda besökstid inom 2 veckor vid ansökan om stöd inom barn och ungdomsverksamheten. Tidsgränsen har inte kunnat hållas på grund av den höga tillströmningen av ärenden, personalvakanser och att förhandsbedömningar vid anmälningar måste prioriteras.

Två garantier inom den kommunala hemtjänsten blev delvis uppfyllda; att kunna hålla tider och att alltid ha en synlig identitetsbricka vid besök hos de äldre. All personal har ID-bricka men flera klagomål har inkommit om att det inte varit synligt eller tillgängligt. Under 2012 kommer ett nytt nyckelsystem införas, som kommer att innebära att ID-brickan måste användas. När det gäller att meddela förseningar inom hemtjänsten kan det ibland vara svårt att nå kunden med information i tid, särskilt eftersom inte all personal ännu har tillgång till tjänstemobiler. När man söker äldreboende finns en garanti om att kunna välja det äldreboende man önskar. Denna garanti blir inte alltid uppfylld då man kan behöva vänta på en ledig plats på korttidsboendet (byteskö) eller på en annan ledig permanentplats. Delvis uppfyllt blev också garantin om att utredning startar inom 2 veckor vid ansökan om bostadsanpassning.

Synpunkter på verksamheten, såväl beröm och klagomål, lämnas in både skriftligt och muntligt till förvaltningen. Alla synpunkter noteras inom klagomålshandling under året och åtgärdas direkt, där så är möjligt. Totalt har 68 synpunkter inkommit under året varav 58 klagomål och 13 beröm. Se bilaga 3.

Kvalitetsinspektören har under året redovisat **granskning** av nio olika verksamheter enligt tillsynsplanen och hanterat åtta rapporter enligt **Lex Sarah** (anställdas rapporteringsskyldighet om missförhållanden i verksamheten). Sex av anmälningarna avsåg äldreomsorgen (varav fem i den kommunala regin) en omsorg om personer med funktionsnedsättning och en individ- och familjeomsorgen. Under året har tre utredningar gjorts enligt **Lex Maria** som handlar om händelser inom hälso- och sjukvården varav en anmäldes till Socialstyrelsen.

En granskning av om riktlinjer och rutiner följs för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd har genomförts. En brukarundersökning, Kvalitetsbarometern LSS, har genomförts i samarbete med extern konsult inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Socialstyrelsen har redovisat resultat av den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen. I nätverket för Södertörn jämförs årligen kostnader och kvalitet mellan kommunerna.

Systemet för kvalitetsledning inom SoL och LSS har vidareutvecklats och implementeras inom verksamheterna. Det pågår även ett omfattande arbete för att implementera de nationella riktlinjerna för demensvården.

Kvalitetsnyckeltal

	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011
<i>Individ- och familjeomsorg</i>			
Antal biståndsbeslut, försörjningsstöd	5 965	6 801	6 865
- varav antal avslag	832	1 184	1 025
- varav antal avslag som överklagats	39	50	48
- varav antal avslag som ändrats efter överklagande (förvaltningsrätt eller kammarrätt)	Helt 1 Delvis 4	Helt 8 Delvis 1	Helt 1 Delvis 1
Antal hushåll/år	635	681	624
<i>Äldreomsorg</i>			
Antal beslut om särskilt boende	93	90	91
- varav antal avslag	3	3	3
- antal avslag som ändrats efter överklagande	0	1	1*
<i>Omsorg om funktionshindrade</i>			
Antal myndighetsbeslut LSS och SoL	448	518	568
- varav antal avslag	22	5	22
- antal avslag som ändrats efter överklagande	1	1	0

* överklagandet avser ett beslut 2011 men domen ändrades till bifall 16/1 2012

Framtiden

Av **befolkningsprognosen** framgår att kommunens befolkning beräknas fortsätta att öka fram till år 2020 med drygt 4 000 invånare. Störst påverkan inom socialnämndens verksamhetsområde har den snabba ökningen av äldre invånare. Antalet personer över 64 år ökar med i genomsnitt 1,9 procent per år, det vill säga mer än dubbelt så snabbt som hela befolkningen. Till 2020 innebär det att antalet äldre ökar med ca 1 400 individer eller 21 procent. Ännu viktigare är att den äldsta gruppen, den över 79 år, ökar allra snabbast eller med hela 73 procent. Sammantaget beräknas nästan hela befolkningstillväxten ske i åldersgruppen

yrkesverksamma och pensionärer medan ökningen av antalet barn och ungdomar är mycket obetydlig

Detta gör att äldreomsorgen behöver utökas årligen både ifråga om hemtjänsttimmar och platser i särskilt boende. Fortsatt utbyggnad behövs också för omsorgen av personer med funktionsnedsättning i form av bostäder, daglig verksamhet, personlig assistans och hemtjänst. På riksnivå förväntas ett antal lagändringar ske under de kommande åren vilka kan få konsekvenser för socialtjänsten;

- En nationell värdegrund inom äldreomsorgen har trätt i kraft från januari 2011, vilken innebär utbildningar och stimulansmedel för framtagande av lokala värdighetsgarantier.
- Skyddet för barn förstärks genom förslag till ny lag (betänkade lämnat till regeringen 2009); Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU) – oklart när lagen träder i kraft
- En nationell samordnare har arbetat med att stödja landsting och kommuner i processen att föra över ansvaret för hemsjukvården till kommunerna samt utreda kommunernas möjlighet att anställa läkare. Kommunerna i Stockholms län och landstinget har i en avsiktsförklaring redovisat ambitionen att, genom skatteväxling, överföra ansvaret för hemsjukvården (exklusive läkarinsatser) till kommunal regi tidigast år 2014.
- Utifrån motionen ”Nationella riktlinjer för bemanning inom demensboenden” fattade riksdagen ett beslut den 20 december 2010 att ge Socialstyrelsen i uppdrag att komplettera riktlinjerna angående bemanning inom demensvården. Eventuella konsekvenser för kommunen är inte klarlagt.

Förvaltningsgemensamt

Belopp i mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	+ Överskott - underskott
Kostnader	27 856	31 041	33 060	-2 019
Intäkter	971	962	4 224	3 262
Netto	26 885	30 079	28 836	1 243*

* nettoresultatet är 700 tkr bättre - förvaltningsgemensamt belastas med en kostnad som tillhör äldreomsorgen

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsgemensam verksamhet innefattar socialnämnd, socialchef, medicinskt ansvarig sjuksköterska, nämndsekreterare, demenssjuksköterska och kvalitetsinspektör. I budgetposten förvaltningsgemensamt ingår kostnader för gemensamma aktiviteter/inköp, internhyra och föreningsstöd (se nedan). Därutöver ingår en stor post för kommunövergripande intern service på cirka 11 miljoner, för vaktmästeri-/tryckeri, telefonväxel, ekonomi-/löneadministration, upphandling, IT, arbetsmiljö och hälsa samt säkerhetsadministration.

Kostnaderna har ökat främst på grund av retroaktiv timlöneskuld. De höga intäkterna beror i huvudsak på statliga stimulansmedel för projekt som avslutats under året.

Föreningsstöd

Socialnämnden har budgeterat 1,5 miljoner till föreningsstöd som komplement till socialtjänstens verksamheter. Största delen av bidraget utgår efter prövning till de föreningar som har kostnader för både lokal och anställd. Sådana är Vantjänstföreningen som har hand om Frivilligcentralen, RSMH Gläntan, Kvinnojouren, LP-verksamheten samt Mansjouren i Haninge som bistår män i kris även boende i Tyresö. Handikappföreningarna och pensionärsföreningarna har fått bidrag efter antalet medlemmar

Individ- och familjeomsorg

Belopp i mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	+ Överskott - underskott
Kostnad	164 667	153 033	168 567	-15 534
Intäkt	28 064	20 576	36 293	15 717
Netto	136 603	132 457	132 274	183

Verksamhetsbeskrivning

Individ- och familjeomsorgen har till uppgift att arbeta med tidiga och förebyggande insatser och att utreda, stödja och skydda enskilda och grupper som befinner sig i en utsatt social situation och som inte kan få hjälp på annat sätt.

Verksamheten bedrivs i egen regi och insatserna ska så långt möjligt ske på hemmaplan i öppenvård i egna verksamheter samt i nära samarbete med andra myndigheter och frivilliga organisationer. Undantag är familjerådgivning som sker enligt kundvalsmodell och boendet Källan som drivs av entreprenör. Institutionsvård har upphandlats för missbruksvården och barn- och ungdomsvården. Familjehem och jourhem köps externt. Fyra boendeplatser för asylsökande ensamkommande flyktingbarn har upphandlats.

Verksamheten är reglerad i framför allt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av vuxna missbrukare (LVM) samt Föräldrabalken

Individ- och familjeomsorgen består av åtta enheter samt en avdelningsgemensam del.

- Försörjningsstödsenheten
- Familjeenheten
- Familjerätt- familjevårdsenheten
- Resursenheten
- Missbruksenheten
- Mottagningsenheten
- Ungdomsenheten
- Hästskons stöd och boendeenhet

Verksamheten 2011

Antalet anställda är 123 årsarbetare en ökning med tre årsarbetare jämfört med 2010. Under året har fem tjänster vakanshållits av besparingsskäl men totalt har antalet anställda ökat till följd av ett utökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Sjukfrånvaron var i genomsnitt 3,9 procent år 2010 vilket var samma nivå som 2009. 2011 ökar sjukfrånvaron till 4,6 procent.

Antalet registrerade ärenden: 2 521 en minskning med 24 ärenden jämfört med 2010.

Källan är ett inackorderingshem med 20 boendeplatser för bostadslösa vuxna missbrukare som drivs på entreprenad av Frälsningsarmén.

Familjerådgivningen drivs som kundvalssystem sedan april 2009 med fyra olika utförare; Söderstöd, Kajsa Kanrell consulting AB, Attendo och Framnäsgruppen AB. Avtalen har förlängts till 2013-03-31. Kostnaderna ökade under 2009 men sjönk igen under 2010. För 2011 är kostnaderna oförändrade i förhållande till 2010.

Hästkons stöd och **boendeenhet** har under året i princip varit fullbelagd med en viss kö till boenden. Mellanvårdsboendet som är ett tvåårigt projekt i samarbete med Carema hjärnhälsan AB, utvärderas kontinuerligt av FoU Södertörn och delrapporter har redovisats. All personal inom enheten har deltagit i kompetensutveckling under året.

Missbruksenheten har tillsammans med landstingets beroendemottagning formulerat och uppfyllt kriterierna för en välfungerande integrerad mottagning. Trots nytt ramavtal för institutionsvård och stödboende, som innebär höjd dygnskostnad, har enheten klarat budgetmålen. En av orsakerna till det goda ekonomiska resultatet är att enheten har låg personalomsättning samt har en mycket erfaren och välutbildad personal som kan erbjuda ett brett spektrum av insatser i öppenvård. För missbruksenheten sker en neddragning av personal på Måsens 12-stegsbehandling, med 0,5 tjänst och består nu av 2,5 personal. Det innebär att verksamheten kan bli skör under semestrar och sjukdom och att ensamarbetet ökar. I värsta fall finns risk för att verksamheten måste stängas under frånvaroperioder, en viss kö kan uppstå och eftervårdsinsatser och anhörigstöd riskerar att urholkas. Missbruksenhetens budget för externt köpt vård har 2012 minskats med 0,5 miljoner och medlen omfördelats inom IFÖ. Både öppenvården och den köpta vården ska därmed krympas under 2012. Missbruksenheten kan utifrån detta få svårt att upprätthålla utbudet av öppenvårdsinsatser och kvaliteten i öppenvården, vilket kan leda till fler institutionsplaceringar och högre kostnader.

Inom **Familjerätt** och **familjevårdsenheten** var det under året kö till frivilliga samarbetsamtal vilka fyller en viktig funktion för att förhindra att konflikterna mellan separerade par djupnar. Detta berodde på att ärendeinflödet till familjerätten varit högt avseende begäran om vårdnadsutredningar och yttranden. Dessa är tidsbegränsade och måste prioriteras.

Familjevården har fortsatt att höja kvaliteten av vården för de familjehemsplacerade barnen. Fokus har varit på att ha täta kontakter med de familjehemsplacerade barnen, de biologiska föräldrarna och familjehemmen i syfte att stärka samarbetet mellan de vuxna. Enheten har tagit fram ett presentationsmaterial över hur familjevårdens arbete utvecklats i Tyresö under de senaste åren. Personalen presenterade detta i seminarieform på en nationell familjehemskonferens i Göteborg i september 2011. Inför presentationen genomförde familjevården intervjuer med tre barn vars placeringar avslutats, tre biologiska föräldrar samt tre familjehem.

Familjehemsutbildningen har utvecklats och sker i nära samverkan med Södertörns kommunerna. Ett helginternat till vilket familjehemmen inbjuds till har arrangerats vid två tillfällen under året.Handledning i grupp har kunnat ges till jourhemmen regelbundet var tredje vecka under år 2011. Två nätverk med familjehem har bildats och familjehemssekreterarna har träffat nätverken två gånger per år. Till träffarna har externa och interna föreläsare bjudits in. Sammantaget har antalet unga placerade i familjehem och jourhem väsentligen minskat under året jämfört med 2010.

Försörjningsstödsenheten har ett omfattande samarbete med Arbetscentrum, arbetsförmedlingen, psykiatri, vårdcentraler och sociala företag i syfte att hitta den mest lämpliga åtgärden för individen. Genom Samordningsförbundet i Södertörn ges också

möjlighet till andra former av rehabiliterande insatser via Resursrådet. Under 2011 har enheten via Resursrådet haft möjlighet att köpa neuropsykiatriska utredningar och arbetsförmågebedömningar samt kortare utbildningar och hälsofrämjande insatser.

En fråga som upptar stor del av enhetens arbete är problematiken kring bostadsmarknaden. För att få ett förstahandskontrakt krävs fast inkomst och att den sökande inte har betalningsanmärkningar. Många av dem socialtjänsten möter saknar också förmåga att själva ordna sitt boende. Under året har enheten beviljat fler personer än tidigare och barnfamiljer tillfälliga boenden vilket är en förändring mot tidigare år. Familjer som kommit till Sverige som anhöriga till ensamkommande barn har medfört stora kostnader i form av boende på hotell i avvaktan på att arbetsförmedlingen ska hitta lämplig bostadsort. Bistånd har getts i form av akuta placeringar på härbärgen, hotell och vandrarhem. Arbetsförmedlingen tog över samordningsansvaret för flyktmottagandet i december 2010 i och med att den nya etableringslagen infördes. Arbetsförmedlingens besked är att det kommer att ta ca sex till nio månader innan en familj får en kommunplacering.

Ungdomsenheten har i samband med hemtagningar uppmärksammat att det finns behov av en utvecklad mellanvårdsform som kan fånga upp ungdomarna när de kommer hem till Tyresö t.ex. utslussninghem eller eget boende med olika former av stöd.

Mottagningsenheten har i syfte att utveckla samverkan erbjudit alla Tyresös skolor att personal kommer ut på skolornas arbetsplatsträffar för att informera om anmälningsplikt och diskutera samarbetsfrågor. Hittills har detta genomförts vid en skola. Projektmedel har beviljats från länsstyrelsen för att identifiera barn som lever i våldsutsatta familjer och hitta former för att ge barnen och familjerna rätt stöd. Det är ett samverkansprojekt med Tyresös grundskolor.

I mottagandet av ensamkommande ungdomar påbörjades uppbyggnaden av två kommunala boenden under 2011. Dessutom ingår två familjehem med tillsammans tre platser. På Maria Sofias väg har enheten sedan tidigare haft ungdomar placerade. Projektmedel har beviljats från Länsstyrelsen för att utveckla mottagandet av ensamkommande ungdomar. Syftet är att bygga upp en sammanhållande flexibelt mottagande som skall ge den unge förutsättningar att klara sig själv i samhället.

Inom **Resursenheten** har anhörigstöd i form av gruppverksamhet för barn till föräldrar med beroende- eller missbruksproblematik och gruppverksamhet för barn som lever i skilda världar genomförts under året. Efterfrågan har varit större än vad vi kunnat erbjuda vad det gäller barn till missbrukare. Ett samarbete har inletts med Tyresö församling för att se om vi gemensamt kan ordna gruppverksamhet för målgruppen.

Krisinterventioner till barn som bevittnat/upplevt våld i nära relation och familjeintervention till barn som har föräldrar med psykisk ohälsa har erbjudits. Samtliga som ansökt eller anvisats insatsen har kunnat erbjudas den. Resursenheten har haft ett antal vakanser under 2011 på grund av individ- och familjeomsorgens budgetläge (t o m november prognostiserades underskott). En halvtidstjänst psykolog drogs in. Tre av vakanssättningarna blev permanenta indragningar från årsskiftet. Antalet besökande på öppna förskolan ökade med 1 067 besök till 6 652 besök under året.

Framtiden

Antalet unga vuxna (från de stora ungdomskullarna födda 87-92) med missbruks- och beroendeproblematik, många med komplexa vårdbehov och psykisk ohälsa ökar.

Den allt ökande gruppen ungdomar med svåra neuropsykiatriska diagnoser ställer andra krav på individ och familjeomsorgen. Stöd och insatser till nätverket runt ungdomen i syfte att erbjuda stöd i öppenvård på hemmaplan fungerar inte utan många kan ha behov av långvarigt omhändertagande med dubblade placeringskostnader. Det är särskilt angeläget att samverkan vidareutvecklas mellan de förvaltningar som ger insatser för barn och ungdomar med särskilda behov.

Beräkningar från försäkringskassan visar att cirka 80 personer kommer att mista sin ersättning under 2012. Av dessa bedöms hälften behöva söka försörjningsstöd för att klara sin försörjning. Om denna utveckling fortsätter under hela planperioden blir målet om minskat försörjningsstöd svårt att nå. Dessutom påverkas försörjningsstödet starkt av konjunkturutvecklingen. De som är i etableringsfasen, invandrare och ungdomar, har särskilt svårt att komma in på arbetsmarknaden och klara sin försörjning. Vid ett oförändrat konjunkturläge och om alternativ försörjning inte utvecklas för personer som mist sin ersättning från försäkringskassan är bedömningen att försörjningsstödet kommer att öka med 5 miljoner utöver budgetramen.

På riksnivå förväntas ett antal lagändringar ske under de kommande åren vilka kan få konsekvenser för socialtjänsten;

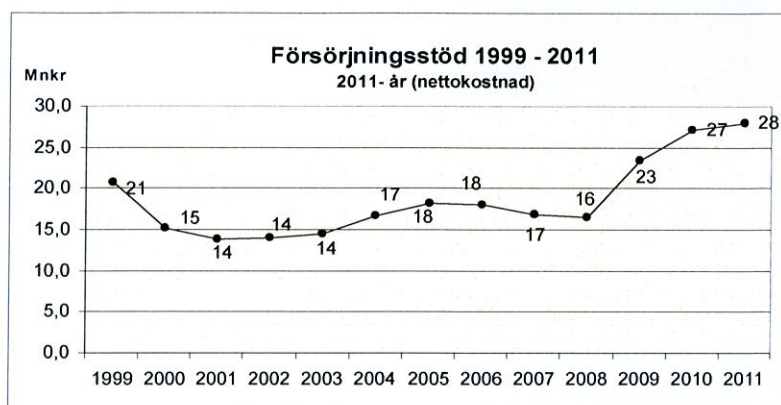
- 2009 överlämnade den särskilde utredaren Kerstin Wigzell betänkandet Lag om stöd och skydd för barn och unga LBU (SOU 2009:68) till regeringen. Betänkandet innehåller en översyn av ett antal bestämmelser i den nuvarande lagstiftningen och förslag till förändringar. Oklart när lagen träder i kraft.

Årets resultat

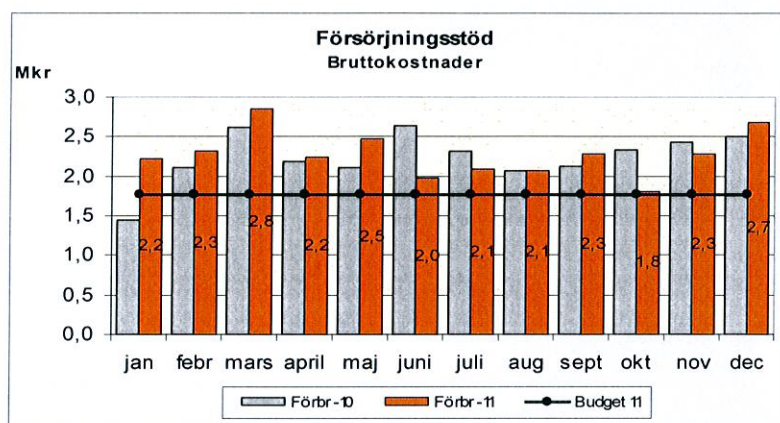
Programmet i sin helhet visar ett mindre överskott 0,2 miljoner. Det positiva resultatet beror dels på att intäkterna varit betydligt högre än budgeterat, cirka 5 miljoner, dels att den sammantagna **barn- och ungdomsverksamheten** har ett bokslut i balans. De ökade intäkterna består främst av ersättning från migrationsverket samt tillfälliga stimulansbidrag.

Kostnaderna för **försörjningsstöd** blev 3,5 miljoner högre än budget 2011. I samband med kommunstyrelsens budgetbeslut 2011 (våren 2010) sänktes ramen för försörjningsstöd med 2,5 miljon. Bedömningen var då att konjunkturen snabbt skulle vända uppåt 2011. Ungefär samtidigt aktualiserades den ekonomiska krisen i Europa och uppsvinget infann sig inte i den takt som förväntats. Försäkringskassans nya regler för rätt till sjukskrivning innebar också att fler personer stod utan försäkringsskydd och behovet av försörjningsstöd ökade för den aktuella gruppen.

Trots detta har antalet hushåll med försörjningsstöd sjunkit från 289 (2010) till 276 (2011) i genomsnitt per månad, en minskning med 13 hushåll. Däremot har kostnaderna ökat under året med 1,3 miljoner men ökningen är lägre än tidigare. Då kostnaden ökat och hushållen blivit färre, har bidraget per hushåll blivit högre. Den ökade kostnaden kan till vis del förklaras av högre kostnader för boende (t ex hotellkostnader för barnfamiljer). Försörjningsstöd utbetalas på grund av arbetslöshet, arbetshinder eller sociala problem samt till personer som inte längre får ersättning från försäkringskassan och för övrigt uppfyller normen för rätt till försörjningsstöd. Under 2009 ökade kostnaderna för försörjningsstödet med 7 miljoner, 2010 med 4 miljoner och 2011 med ytterligare 1,3 miljoner. Det innebär att kostnaderna de tre senaste åren ökat med 12,3 miljoner, men ökningstakten planar ut 2011. Se diagram nedan.

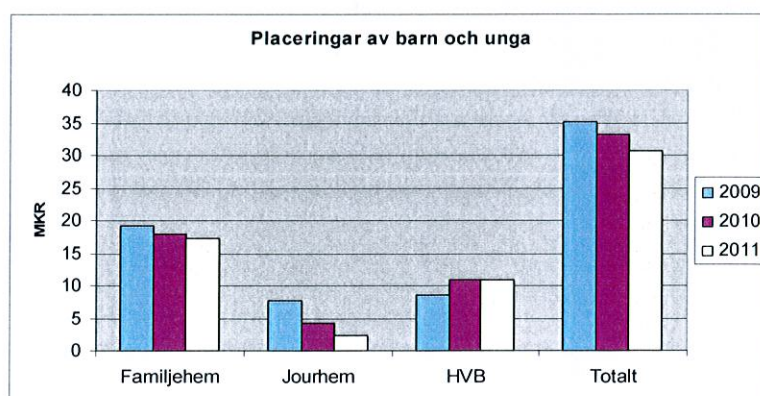

Diagrammet visar kostnader 2010, budget 2011 och kostnader 2011

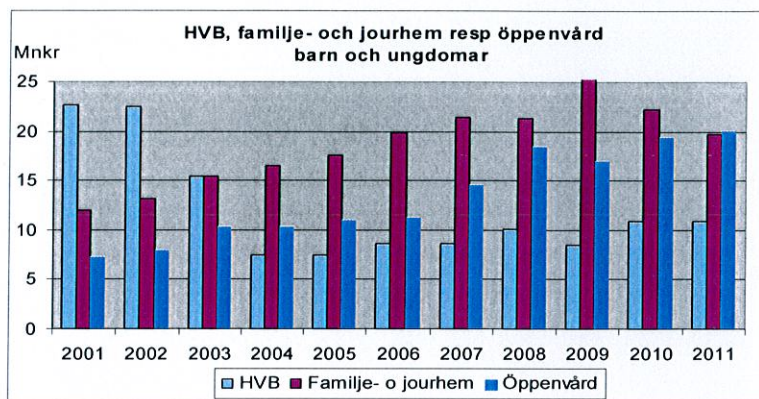

Behoven inom *barn och ungdomsvården* har ökat årligen sedan flera år tillbaka. År 2009 redovisades ett kraftigt underskott på drygt åtta miljoner varför nämnden tilldelades ett tilläggsanslag på sex miljoner 2010 men budgeten överskreds ändå med 1,7 miljoner. Kostnaderna var dock sammantaget lägre 2010 än 2009. År 2011 är budgeten i balans och kostnaderna fortsätter att minska i jämförelse med tidigare år. Minskningen sker framför allt i gruppen barn 0-12 år. Totalt för barn- och ungdomsvården har kostnaderna minskat med 2 miljoner i förhållande till 2010. Diagrammet nedan visar kostnaden för familjehem, jourhem och HVB placeringar åren 2009-2011. Som framgår är kostnaderna lägre 2011 för familjehem och jourhem medan kostnaderna för HVB är oförändrade. Kostnaderna för barn 0-12 år fortsätter att sjunka i medan kostnaderna för ungdomar 13-20 år fortfarande är höga. Se diagram.

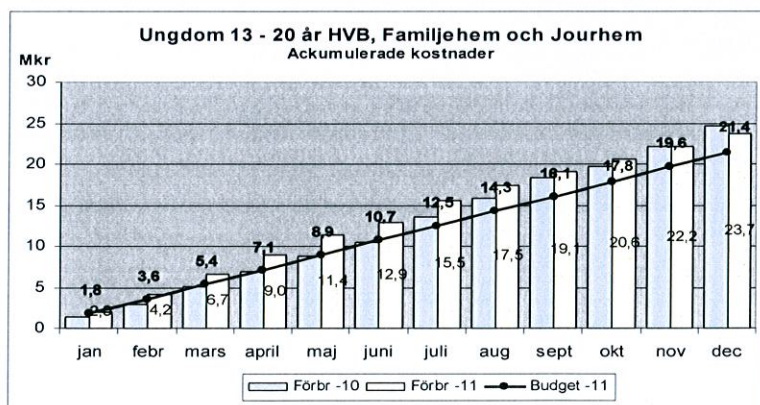
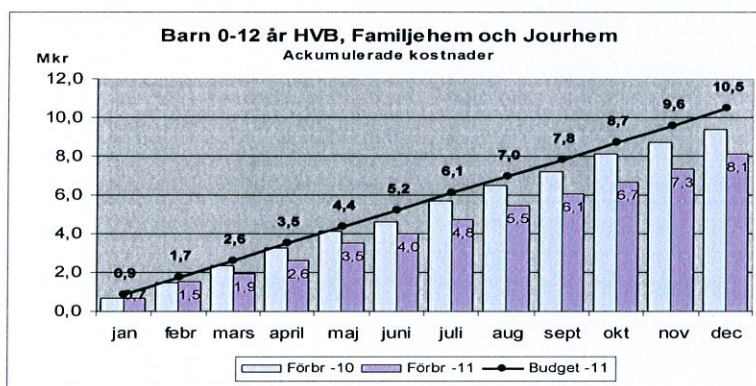
Diagrammet visar kostnader familjehem, jourhem, HVB samt totalt åren 2009-2011

Diagrammet visar totala kostnader barn- och ungdomsvården inklusive öppenvård

Diagrammen visar placeringar barn 0-12 respektive 13-20 år (HVB, familjehem, jourhem) kostnader 2010, budget 2011 och kostnader 2011

Nettokostnader

Nettokostnad, tkr	Budget 11	Utfall 11	Resultat
Personal, hyra mm	37 710	37 661	49
Försörjningsstöd	23 231	26 945	-3 714
Samordningsförbundet	1 160	1 160	0
Familjerådgivning och socialjour	1 526	1 861	-335
Externa placeringar 0-12 år	10 155	7 953	2 202
Externa placeringar 13-20 år	20 827	22 666	-1 839
Externa placeringar vuxna	6 232	5 125	1 107
Boende upphandlad	4 290	4 391	-101
Boende kommunal regi	3 450	2 539	911
Öppenvård, vuxna	8 195	7 372	823
Öppenvård, barn och unga	16 787	17 296	-509
Flyktningmottagning	1 106	2 695	1 589
Summa:	132 457	132 274	183

Nyckeltal

	Bok 2009	Bok 2010	Bu 2011	Bok 2011
Försörjningsstöd , brutto				
Bidragshushåll/månad	255	289	221	276
Kr/bidr.månad/hushåll	7 916	7 838	7655	8 122
Barn				
Familjehem				
Helårsplaceringar 0-12 år	29,2	25,6	25,7	22,2
Kr/dygn	756	734	778	786
Årskostnad/placering, tkr	276	268	284	287
Jourhem				
Helårsplaceringar 0-12 år	11,1	6,9	7,1	2,4
Kr/dygn	1 236	903	923	1583
Årskostnad/placering, tkr	451	330	337	578
Ungdom				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar 13-20 år	7,5	8,7	6,35	8,7
Kr/dygn	3 070	3 460	3155	3389
Årskostnad/placering, tkr	1 120	1 263	1152	1237
Familjehem				
Helårsplaceringar 13-20 år	37,3	35,8	36,2	37,1
Kr/dygn	812	838	852	801
Årskostnad/placering, tkr	296	306	311	293

Jourhem				
Helårsplaceringar 13-20 år	9,1	7,1	7,6	3,4
Kr/dygn	769	800	816	849
Årskostnad/placering, tkr	281	292	298	310
Steget				
Helårsplaceringar	9,3	8,4	9	8,1
Kr/dag (240 dygn)	1 858	1628	1 663	1929
Årskostnad/placering, tkr	446	391	399	463
Vuxna				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar	9	9,6	9,9	7,8
Kr/dygn (365 dygn)	958	1 266	1310	1800
Årskostnad/placering, tkr	350	462	478	657
Entreprenad				
Källan				
Helårsplaceringar	20	19,4	20	20
Kr/dygn	602	621	602	602
Årskostnad/placering, tkr	220	227	215	220
Egen regi				
Hästsken				
Helårsplaceringar	8,7	8,8	9	8,5
Kr/dygn	975	963	1047	1209
Årskostnad/placering, tkr	356	352	382	441

Äldreomsorg

Belopp i mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	+ Överskott - Underskott
Kostnader	254 753	246 065	259 706	-13 641
Intäkter	40 300	33 398	43 939	10 541
Netto	214 453	212 667	215 767	-3 100*

*700 tkr tillkommer nettoresultatet, belastar redovisningsmässigt förvaltningsgemensamt

Verksamhetsbeskrivning

Äldreomsorgens uppgift är att erbjuda insatser för personer fyllda 65 år så att de kan leva och bo självständigt och under trygga förhållanden. Insatserna ges, efter biståndsbedömning, till dem som själva inte kan tillgodose behovet. Insatserna består av olika former av hjälp och stöd såsom hemtjänst, avlösning, ledsagning, trygghetslarm, omvårdnadsbidrag, riksfärdtjänst,

korttidsvård, dagvård, särskilda boendeformer, bostadsanpassningsbidrag och syn- och hörselinstruktör. Äldreomsorgen svarar också för hälso- och sjukvård till och med sjuksköterskenivå samt rehabilitering inom äldreboenden, korttidsvård/växelvård och dagvård. Insatserna ges utifrån givna lagar, främst socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, och utifrån politiska riktlinjer.

Äldreomsorgen består, utöver biståndsbedömningen, främst av särskilda boendeformer och hemtjänst både i kommunal och privat regi.

Avdelningen för **biståndsbedömning** leds av en avdelningschef. På avdelningen finns 17 årsanställningar, varav 6,5 handläggare för äldreomsorgen. Uppdraget är att utreda och besluta om insatser för äldre. Inom hemtjänst väljer brukaren själv vilken utförare som ska tillhandahålla den beslutade insatsen. Den som beviljats äldreboende kan också i stor utsträckning välja boende inom kommunen. Brukaren kan välja antingen en kommunal utförare eller en privat. I biståndsavdelningen ingår också demenssjuksköterska, bostadsanpassning, projektledare samt syn- och hörselinstruktör på deltid. Dessutom finns administrativ handläggare, avgiftshandläggare och en assistent. Färdtjänstutredningarna sker huvudsakligen inom servicecenter sedan 2008.

Egenregiverksamheten leds av en avdelningschef för både boenden och hemtjänst. Inom äldreboenden finns fyra enheter med var sin enhetschef medan hemtjänsten är uppdelad i tre enheter med var sin chef. Antalet anställda inom kommunala äldreomsorgen (särskilda boenden och hemtjänst) är 318, främst vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor och paramedicinare. Därutöver finns vissa personer med tidsbegränsad anställning som arbetar vid sjukfrånvaro, semester och annan ledighet.

Vid Björkbacken äldrecentrum finns restaurang Lyktan som producerar mat till avdelningarna och till lunchgäster i restaurangen samt matlådor till hemtjänsten. Här finns också olika stödverksamheter för både boende inom Björkbacken och övriga äldre i kommunen; en öppen dagverksamhet Komm-In, bibliotek, gymnastiksal, hår- och fotvård, reception och vaktmästeri.

Antalet platser i egenregin är totalt 151 varav 136 är permanenta boendeplatser och 15 korttidsvård. Därutöver finns 18 dagvårdsplatser. Av antalet totalt antal budgeterade boendeplatser 2011 var 55 procent i kommunal regi.

Särskilda boenden i privat regi är Trollängen och Krusmyntan, båda drivs av Carema Omsorg AB. Trollängen har 59 platser varav 50 permanenta och nio (9) platser för korttidsvård. Avtalet med Krusmyntan är 40 platser 2011.

I kundvalet finns fem **privata hemtjänstföretag**: Attendo Care AB, AB Stockholms hemtjänst och service, Lindalens Städ och hemtjänst AB, Real Omsorg i Stor Stockholm AB samt Vård- och Omsorgsteamet i Norden AB. Av dessa är det Lindalens Städ & Hemtjänst AB som har flest brukare av de privata utförarna.

Andelen äldre som väljer att anlita privat utförare ökar men inte i samma takt som tidigare. År 2011 var 35 procent av hemtjänststimmarna i privat regi mot 32 procent år 2010. Avtalen med de fem privata företagen gäller till och med mars 2014. Hemtjänstens budget fördelas genom en så kallad hemtjänstpeng, det vill säga en fastställd ersättning för utförd timme. Ersättningsnivån är densamma för privat som kommunal utförare. Privat utförare ersätts med 321 kr för omsorgsinsatser och 255 för service vilket inkluderar två procent i moms-kompensation.

Verksamheten 2011

Efterfrågan ökningen inom äldreomsorgen som var påfallande stor under 2010 har normaliserats under 2011 både avseende **särskilda boenden** och **hemtjänsten**.

I budget för 2011 fanns totalt 274 platser. Av dessa var 151 i kommunal regi, 123 i privat regi i kommunen, varav 17 avsåg externa köp. Budgeten för 2011 avseende externa platser har inte överskridits men vårdavgiften per plats för ett antal brukare har varit extremt hög vilket har bidragit till underskottet.

I hemtjänsten är ökningen 4 497 timmar i jämförelse med år 2010. I hemtjänsttagarna var 30 färre vilket innebär att antal timmar per vårdtagare ökat per månad ökat från 28,1 till 30,5.

Under året har totalt 376 **bostadsanpassningsärenden** varit aktuella (293 föregående år). 10 avslag samt 11 återkallade ärenden samt 21 avskrivna.

Under året har **syn- och hörselinstruktören** genomfört 90 hembesök och tagit emot 151 telefonsamtal. Totalt antal kontakter under året var 241. Tjänsten köps på 25 procent av Värmdö kommun. Instruktionen arbetar mot personer över 65 år. Ett tiotal förfrågningar har också förekommit från personer under 65 år.

Under året fick 22 personer i snitt per månad **omvårdnadsbidrag vilket** är 10 färre än 2010. Enligt de nya riktlinjerna, enligt socialnämndens beslut i december 2009, kommer bidraget omprövas även om hemtjänstinsatser är beviljade. Väljer brukaren att ha kvar hemtjänstinsatser avslutas omvårdnadsbidraget.

Under året har byggnation pågått av det nya **Trygghetsboendet** i Tyresö Centrum, i anslutning till Björkbackens äldrecentrum. Cirka 70 hyreslägenheter kommer att förmedlas av kommunens servicecenter till personer som fyllt 75 år, med förtur för personer som fyllt 90 år. Intresset från kommunens pensionärer och efterfrågan är mycket hög. Första inflyttning sker i mars 2012. I direkt anslutning till Trygghetsboendet har byggts en ny restaurang för produktion av mat till äldreboende, hemtjänsten och allmänheten. Driften har konkurrensutsatts och den 9 januari 2012 övertog Fazer Food Service AB produktionen.

Den kommunala äldreomsorgen (Björkbackens äldrecenter, Ängsgården och hemtjänst)

Inom den kommunala äldreomsorgen arbetar 318 personer (tillsvidare och visstidsanställda), varav 207 inom särskilda boenden och 111 inom hemtjänsten. Därutöver finns vissa personer med tidsbegränsad anställning som arbetar vid sjukfrånvaro, semester och annan ledighet.

Den kommunala egenregin har under 2011 präglats av omställningar för att komma till rätta med det stora underskottet inom äldreomsorgen 2010. Bland annat har ålderdomshemsavdelningen Nejlilan omvandlats till demensboende för att möta behoven av demensboendeplatser, dagvården Solgläntan har utökat antalet besökare per dag från 18 till 25, för att underlätta kvarboende i eget boende och för avlastning av anhöriga. Vidare har neddragningar av personaltätheten bland undersköterskor genomförts för att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna med boendepeng inom äldreboenden. Inom hemtjänsten har ytterligare effektiviseringar genomförts, med omorganisationer och områdesändringar, för att klara ekonomin med hemtjänstpeng.

Det ekonomiska resultatet blev minus 2,1 miljoner för särskilt boende, främst på grund av problem med omställning av restaurang Lyktan och Ångsgården, men även dagvården redovisade ett underskott på grund av de ökade kostnader som de utökade platserna medfört, till exempel mat, turbundna resor med mera. Övriga enheter når i princip en balanserad budget.

Den kommunala hemtjänsten har under 2011 nått ett balanserat resultat; bokslutet stannade på minus 240 tkr. Verksamheten har gått från stora underskott under flera år, men genom ett intensivt arbete med effektiviseringsåtgärder är kostnader och intäkter (prestationsersättning) nu i balans. Under 2010 genomfördes t. ex. neddragningar av administration, flytt till billigare lokaler, bättre bilavtal och översyn av övriga kostnader. Under 2011 har arbetet fortsatt med att se över besöksplanering hos kund genom inriktning på geografiska områden och samplanering av insatser för att minska kringtiden samt översyn av bemanning och arbetstider. Trots dessa åtgärder är marginalerna små och arbetsmiljön för personalen pressad.

Aktiviteter och livskvalitet i vardagen

Nationella stimulansmedel fortsätter att möjliggöra kvalitetshöjningar inom vård och omsorg för äldre. Inom Tyresö kommun har medlen använts till

- utvecklingsarbete inom demensvården genom studiecirklar, föreläsningar, handledning med mera från de utbildade Silviasystrarna
- Fritidskonsulent leder och samordnar insatser för öppen verksamhet och aktiviteter inom äldreboenden; Komm-In, kulturombud, samverkan med frivilligorganisationer och kulturförvaltningen är några exempel.
- Allebacken, Seniorträffen, lokal aktivitet för gemenskap och aktiviteter finansieras också med stimulansmedel.

Komm-In, Björkbackens äldrecentrum, anordnar varje vecka aktiviteter och underhållning för äldre i både särskilt boende och eget boende. Antalet besökare till verksamheten har under 2011 varit 1 056 per månad vilken är en liten ökning jämfört med 2010. Besökare från eget boende är i snitt 668 per månad vilket är en ökning jämfört med 2010. Antal besökare från boendet ligger på en konstant siffra på 389 besök per månad. Nya besökare i snitt per månad har sjunkit från 26 till 17 och nya besökare från boendet har ökat från 4 till 10 i snitt per månad.

Återkommande aktiviteter varje vecka är till exempel sittgymnastik, bingo, stickcafé, promenadgrupp. Detta kompletteras med ett omfattande utbud, till exempel påsk- och julmarknad, thedans, allsång, hattparad och folkparksafton. I samarbete med restaurang Lyktan har arrangerats pub på innergården och ”Jazz och Lunch”. Underhållning från Kultur i värden har ägt rum vid nio flertal tillfällen. Verksamheten vid Komm-In sker i nära samarbete med frivilliga från Väntjänsten.

Seniorträffen vid Allebacken drivs av frivilliga boende på Allebackens seniorboende. Tyresö kommun står för hyra av en 3-rumslägenhet och viss personaltid, i övrigt drivs Seniorträffen helt av frivilliga. Aktiviteter under året har varit öppet café, målarklubb, bingo och bokklubb.

Parboende

Socialnämnden fattade i oktober 2010 ett beslut om att möjliggöra för makar att bo tillsammans även inom äldreboendet och om båda makarna inte har behov av särskilt boende. Under året har 4 par bott tillsammans i ett rum, två par makar har bott i varsitt rum (egna behov och beslut), två par makar har tackat nej till erbjudande om att bo tillsammans. Parboende är oftast mycket uppskattat av makar, men ställer lika ofta problem för makarna och även nya problem för verksamheten.

Synpunkter/klagomål

Under året har egen regi handlagt fem anmälningar enligt **Lex Sarah** som handlar om misstankar om missförhållanden inom omsorgen, två inom hemtjänst och tre inom särskilt boende. Ingen av dessa anmälningar har bedömts som allvarliga och föranlett anmälan till Socialstyrelsen.

Totalt har 29 klagomål eller synpunkter lämnats in till verksamheten. Två av dessa är beröm, båda från anhöriga över omvårdnad och aktiviteter på Syrenen. Inom äldreboenden har tre av klagomålen handlat om mat, två brister i vårdkedjan, i övrigt enstaka klagomål om aktiviteter, trygghet, integritet, omvårdnad m.m. Inom hemtjänsten har tre klagomål handlat om utebliven hjälp, två om hantering av bilar, i övrigt enstaka klagomål på kontinuitet, vårdkedjan, och tillgänglighet. Samtliga klagomål/synpunkter har handlagts och åtgärdats enligt verksamhetens rutiner.

Kompetensutveckling

Tyresö kommun har under året deltagit i ett ESF-projekt (Europeiska socialfonden) tillsammans med 75 andra arbetsplatser inom andra kommuner och privata värd företag. Tack vare detta har kompetensutvecklingen kunnat fortsätta med arbetsplatsnära utbildning i samverkan mellan äldreomsorgen och den kommunala vuxenutbildningen (C3L). Utbildningsnivån är nu 94 procent utbildade undersköterskor inom särskilt boende och ca 44% inom hemtjänsten. Under 2011 har 23 personer inom hemtjänsten deltagit i utbildning enligt denna modell. 7 personer genomgår i projektet utbildning i reflekterande samtal, och kommer sedan att kunna komplettera de övriga handledarna med reflekterande samtal inom verksamheten.

Övrig kompetensutveckling som ägt rum under året är inom demensområdet ”personcentrerad vård” och ”jag-stödjande förhållningssätt”. Kastanjens personal har utbildat hemtjänsten i palliativ vård. Paramedicinarna utbildar personal fortlöpande i Förflyttningsteknik och Lyftlicensutbildning. Enligt avtal med Oral Care sker löpande utbildningar i munvård.

Sjukfrånvaron har ökat något under året; på boendet från 9,3 procent till 9,6 procent och inom hemtjänst från 5,7 till 8,0. Inom hemtjänsten är det framför allt korttidsfrånvaron som ökat.

Framtiden

Befolkningsförändringarna gör att äldreomsorgen behöver utökas årligen främst i fråga om hemtjänststimmar och platser i särskilt boende. Det är främst de som är över 80 år som har behov av omfattande insatser inom äldreomsorgen. Den åldersgruppen beräknas öka med 31 procent (408 personer) fram till år 2015.

De framtida behovsprognoserna i ÄO-planen bygger på att behoven av hemtjänst och äldreboende andelsmässigt ligger på samma nivå per åldersgrupp som tidigare år. Behoven kan dock påverkas av olika faktorer, exempelvis kan Trygghetsboendet minska behoven av särskilt boende, likaså kan projektet Trygg i Tyresö minska behovet av äldreboende men sannolikt öka behoven av hemtjänst. Socialnämndens ÄO-plan revideras årligen.

Under planperioden beräknas antalet hemtjänststimmar öka med upp till 10 000 timmar per år, motsvarande 3 miljoner per år, till följd av demografin. År 2013 beräknas behov av 7 nya platser (cirka 4 miljoner) i särskilt boende varvid samtliga 52 platser på Krusmyntan disponeras av Tyresö kommun.

Planeringen är att ett nytt äldreboende i privat drift ska stå klart år 2014 på en tomt nära Krusmyntan. Upphandlingen ska omfatta både drift av verksamheten samt byggande och ägande av fastigheten. Bedömningen är att 25 nya platser ska upphandlas för äldreomsorgen med option på årlig utökning av antalet platser. Äldreboendet ska huvudsakligen ha demensinriktning. Det innebär budgetmedel motsvarande 25 nya platser (cirka 15 miljoner) år 2014.

Inom hemtjänsten krävs en mycket effektiv planering och låg kringtid om verksamheten ska kunna bedrivas med gällande timersättning. Den fastställda ersättningen per timme till hemtjänstens utförare bör utredas och en höjning övervägas. Inte minst gäller det ersättningen för ledsagning som ligger orimligt lågt.

Inom äldreboende har vårdtyngden successivt ökat, många har behov av dubbelbemanning och har stora medicinska behov vilket ställer högre krav på verksamheten. Demensvården måste successivt utökas i takt med att befolkningen blir allt äldre. Socialstyrelsen har i uppdrag att redovisa bemanningskrav inom demensvården.

På riksnivå förväntas ett antal lagändringar ske under de kommande åren vilka kan få konsekvenser för socialtjänsten;

- En nationell värdegrund inom äldreomsorgen har trätt i kraft från januari 2011, vilken innebär utbildningar och stimulansmedel för framtagande av lokala värdighetsgarantier.
- En nationell samordnare har arbetat med att stödja landsting och kommuner i processen att föra över ansvaret för hemsjukvården till kommunerna samt utreda kommunernas möjlighet att anställa läkare. Kommunerna i Stockholms län och landstinget har i en avsiktsförklaring redovisat ambitionen att, genom skatteväxling, överföra ansvaret för hemsjukvården (exklusive läkarinsatser) till kommunal regi tidigast år 2014.
- Utifrån motionen "Nationella riktlinjer för bemanning inom demensboenden" fattade riksdagen ett beslut den 20 december 2010 att ge Socialstyrelsen i uppdrag att komplettera riktlinjerna angående bemanning inom demensvården. Eventuella konsekvenser för kommunen är inte klarlagt.

Årets resultat

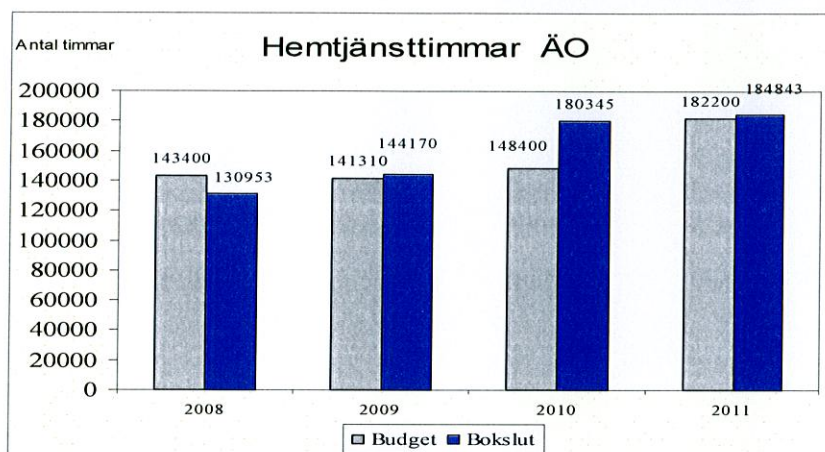
Nettokostnad, tkr	Budget 2011	Bokslut 2011	Förändring
Myndighetsutövning	7 692	5 918	1 774
Boenden externa	57 356	61 587	-4 231
Äldreboende egen regi	86 586	88 137	-1 551
Ordinärt boende inkl dagvård	60 335	60 125	210
Summa	211 969	215 767	-3 798

Äldreomsorgen

Underskott på 3,8 miljoner förklaras främst av budgetöverskridande för externa köp av korttidsplatser trots att antalet köp av platser minskat väsentligt jämfört med 2010 från ca 30 till 20 i genomsnitt. De externa köpen av korttidsplatser har varit betydligt dyrare än vad en genomsnittsplats är beräknad till. I det totala underskottet ingår även den kommunala utförarens underskott på 2,3 miljoner inom särskilt boende som främst förklaras av ökade kostnader för restaurang Lyktan, dagvården och Ängsgården. Den kommunala hemtjänsten redovisar i stort sett ett balanserat resultat.

Hemtjänst

Bokslutet 2010 visade en kraftig efterfrågandeökning på drygt 30 tusen timmar och totalt antal hemtjänsttimmar blev då 180 345. Under 2011 har ökningstakten normaliserats och skillnaden mellan 2010 och 2011 är cirka 4 500 timmar, totalt 184 842 hemtjänsttimmar. Antal hemtjänsttimmar överstiger budget med totalt 2 640. Antalet hemtjänsttagare är 30 färre än 2010 vilket betyder att antalet ersatta timmer per månad per vårdtagare har ökat från 28,1 till 30,5.

	Bokslut 2009	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011
BOENDE				
Budgerade platser				
Entreprenad och köpta			123	120
Kr/dygn inkl hyra			1671	1768
Årskostnad /placering tkr			610	645
Kr dygn exkl hyra				
Årskostnad /placering tkr exkl hyra				
Entreprenad				
Helårsplatser	80	85		90
Kr/dygn inkl hyra	1 558	1 646		1 648
Årskostnad /placering tkr	569	601		602
Kr dygn exkl hyra		1 403		1 418
Årskostnad /placering tkr exkl hyra		512		518
Köpt plats				
Permanent och korttidsvård				
Helårsplatser	17,6	28		20
Kr/dygn inkl hyra	1 888	2 083		2 347
Årskostnad /placering tkr	689	760		857

Kr dygn exkl hyra			
Årskostnad /placering tkr exkl hyra			
Entreprenad			
Korttidsvård			
Helårsplatser	9	9	9
Kr/dygn inkl hyra	1 494	1 614	1 525
Årskostnad /placering tkr	545	589	557
Kr dygn exkl hyra		1 351	1 295
Årskostnad /placering tkr exkl hyra		493	473
Betalningsansvar			
Helårsplatser	0,4	1,3	1,2
Kr/dygn inkl hyra	2 642	3 000	2 903
Årskostnad/placering, tkr	964	1095	1 060
BOENDE			
Dygnskostnad, netto		1692 inkl hyra 1571 kr vård dygn	
Boendepeng exkl hyra		Se ovan snitt- boendepeng	
Egen regi			
Sjukhem			
Kastanjen			
I Helårsplatser	26	26	26
Kr/dygn, inkl hyra	2 159	2 094	2 035
Årskostnad, tkr inkl hyra	788	764	743
Årskostnad, tkr exkl hyra		721	698
Syrenen			
Helårsplatser	26	26	26
Kr/dygn, inkl hyra	1 948	2 028	2 015
Årskostnad, tkr inkl hyra	711	740	735
Årskostnad, tkr exkl hyra		697	691
Korttidsverksamhet			
Viljan			
Helårsplatser	5	15,0	15
Kr/dygn, inkl hyra	*	1 702	1 720
Årskostnad, tkr inkl hyra	*	621	628
Årskostnad, tkr exkl hyra		665	672
Demensboende			

Gruppboende ÄC				
Helårsplatser	20,0	20,0		20
Kr/dygn, inkl hyra	1 668	1 608		1 618
Årskostnad, tkr inkl hyra	609	587		591
Årskostnad, tkr exkl hyra		543		546
Ängsgården				
Helårsplatser	21	21		21
Kr/dygn, inkl hyra	1 641	1 643		1 786
Årskostnad, tkr inkl hyra	599	600		652
Årskostnad, tkr exkl hyra		556		564
Älderdomshem				
Helårsplatser	43	43		43
Kr/dygn, inkl hyra	1 348	1 389		1 541
Årskostnad, tkr inkl hyra	492	507		562
Årskostnad, tkr exkl hyra		463		475
Egen regi				
Kostnad vårddygn		1 608	1 571	1 598
Årskostnad exkl hyra		587	573	583
Årskostnad inkl hyra		630	618	627
HEMTJÄNST				
Antal hemtjänsttimmar för äldre i kommunal regi (omvårdnad o service)	110 508	122 405	118 430	121 871
Antal hemtjänsttimmar för äldre i privat utförande genom kundvalet	33 662	57 940	63 770	62 971
Totalt antal hemtjänsttimmar för äldre	144 170	180 345	182 200	184 842

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Belopp i mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Bokslut 2011	+Överskott - underskott
Kostnad	227 410	232 485	237 549	-5 064
Intäkt	71 253	70 788	73 086	2 298
Netto	156 158	161 697	164 463	-2 766

Verksamhetsbeskrivning

Omsorgen utreder och beslutar om insatser för personer med funktionsnedsättning. Utifrån besluten utformas, följs upp och utvecklas insatser – enligt Socialtjänstlagen (SoL) för personer 20-64 år och enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för personer 0-64 år. Verksamheten omfattar boende och boendestöd, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösarservice, korttidsvistelse, korttidsvård, syn- och hörselinstruktör, bostadsanpassning, ledsagarservice och kontaktpersoner samt öppen dagverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Verksamhetsområdet består av avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning samt delar av avdelningen Biståndsbedömning. Därutöver finns en privat utförare inom boenden samt kundval med fem privata företag inom hemtjänst. Insatserna tillgodoses även genom omfattande externa köp.

Inom avdelningen för **Biståndsbedömning** arbetar 5,5 handläggare med personer med funktionsnedsättning. På avdelningen finns även bostadsanpassare, en administrativ handläggare, en assistent och en avgiftshandläggare. Avdelningen leds av en avdelningschef. Biståndshandläggarna utreder behov och beslutar om insatser. De lämnar sedan uppdrag åt verksamheten i kommunal regi eller annan vårdgivare att utföra insatserna, och följer upp dessa.

Inom **avdelningen Verksamheter för personer med funktionsnedsättning** finns, under avdelningschefen, elva enhetschefer med ansvar för;

- fem enheter för personlig assistans
- fyra enheter för boenden LSS vuxna
- en enhet för daglig verksamhet
- en enhet för barn och ungdom

Inom den kommunala verksamheten arbetade under året cirka 285 personer. De största personalkategorierna är personliga assistenter och boendestödjare. Dessutom arbetar cirka 200 personer med specifika uppdrag exempelvis anhörigassistenter, kontaktpersoner och ledsagare.

Sjukfrånvaron var 6,3 procent vilket är en sänkning från föregående års resultat (7,3 procent).

Under året har **externa platser köpts** för vård och boende, daglig verksamhet och sysselsättning för cirka 52,3 miljoner inom anslaget för Omsorg om personer med funktionsnedsättning vilket utgör 39 procent av de totala kostnaderna inom dessa verksamhetsområden.

Verksamheten 2011

Verksamheten präglas av en stor efterfrågandeökning främst vad avseende LSS-insatser och hemtjänst. Inom de flesta områden inom verksamhetsprogrammet ökar volymerna och kostnaderna mer än beräknat. Särskilt bör uppmärksammas att en kraftig efterfrågandeökning skett när det gäller barn och vuxna med neuropsykiatrisk diagnos. Behoven av insatser för vuxna ökar, likaså behoven av stöd och avlastning för familjer med barn och ungdomar. Denna ökning har inte fullt ut beaktats i utbyggnadsplanen men måste särskilt följas då ingen avstannande tendens hittills noterats.

Antalet utskrivningar av personer som dömts till rättspsykiatrisk vård ökar. Ansvaret under utslussningen är delat mellan kommunen och landstinget, där kommunen i regel ska ordna och stå för kostnader för boende och sysselsättning och rättspsykiatrin ansvara för behandling.

Framtiden

Fortsatt utbyggnad behövs för omsorgen av personer med funktionsnedsättning i form av bostäder, daglig verksamhet, personlig assistans och hemtjänst. I socialnämndens behovsplan har tillkommande medelsbehov beräknats till 12 miljoner år 2013, 10 miljoner 2014 och 8 miljoner 2015.

På riksnivå förväntas ett antal lagändringar ske under de kommande åren vilka kan få konsekvenser för socialtjänsten

- I gymnasiesärskoleutredningen övervägs valfrihet för den enskilde vilket på sikt kan få konsekvenser för socialtjänsten. Om eleven eller föräldrarna väljer skola utanför kommunen kan det innebära behov av eftermiddagsverksamhet och i vissa fall elevhemsboende, vilket medför kostnadsökningar för socialförvaltningen.
- Regeringens nationella strategi i funktionshinderfrågor kommer att få konsekvenser för kommunen framför allt avseende kompetenskrav och behov av satsningar på kompetensutveckling för personalen.

Årets resultat

Verksamhetsområdet visar ett nettounderskott på 2,8 miljoner. Att underskottet inte är högre beror dels på intäkter som inte budgeterats för ett tillfälligt statsbidrag från socialstyrelsen avseende 2011 för sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning (2,4 miljoner) och dels att den kommunala utföraren lämnar ett relativt stort överskott (3,8 miljoner). Överskottet består till stor del av retroaktiva assistansintäkter, en positiv semesterskuld och restriktiv vikarietäckning vid gruppboendena.

Budgeten för barnboendet Hällebo (3 ungdomplatser) förutsätter försäljning av en plats vilket inte har kunnat genomföras då ingen annan kommun visat intresse för köp. Av bemanningsskäl kan det vara svårt att minska kostnaden för verksamheten trots att antalet boendeplatser 2011 bara utnyttjats med drygt 2 helårsplatser istället för 3. En försäljning av en plats till annan kommun kan däremot inbringa cirka 1,5 miljoner i intäkter för att täcka motsvarande kostnader.

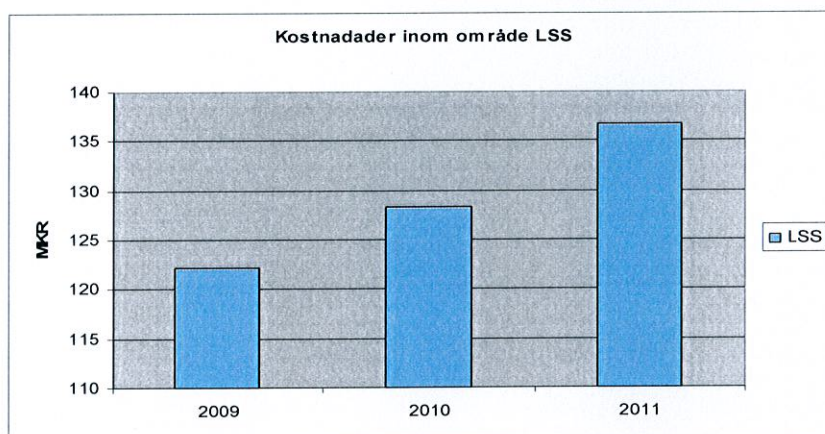
Beställaren (biståndsavdelningen) redovisar ett underskott på cirka 9 miljoner som täcks av ökade intäkter, till stor del av engångskaraktär, samt utförarens överskott. Nedan redovisas fördelningen av underskottet inom respektive verksamhet:

- SOL hemtjänst -1,7
- SOL ledsagning, avlösning, kontaktpersoner +0,2

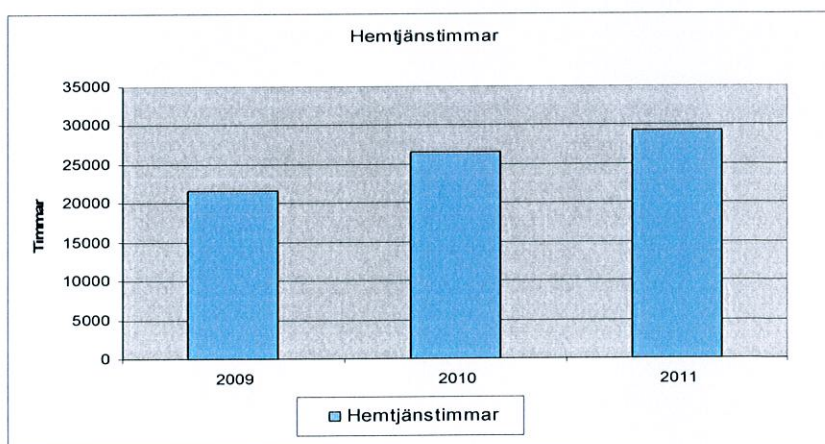
- LSS ledsagning, avlösning, kontaktpersoner -0,7
- LSS boende ungdom (extern vård) -3,6
- LSS korttidsvistelse (extern vård) -1,2
- LSS daglig verksamhet (extern vård) -1
- LSS boende vuxna (extern vård) -0,6
- bostadsanpassning -0,4
- personlig assistans 20 första timmarna -0,7
- administration, övrigt +0,8

Kostnader för LSS-verksamheten har ökat med 14 miljoner från 2009 till 2011. (Se diagram). Detta stämmer väl med förvaltningens beräkningar i utbyggnadsplanen. Budgetramen 2011 utökades med 3,6 miljoner för volymökningar inom verksamhetsområdet. I socialnämndens utbyggnadsplan beräknades volymökningarna till 16,1 miljoner inklusive två gruppboheter (10 mkr). Gruppboheterna senarelades men behoven måste tillgodoses genom köp av insatser.

Diagrammet visar ökningen av kostnader för LSS åren 2009-2011

Antal hemtjänsttimmar har ökat med drygt 7 600 timmar sedan 2009, genomsnitt 2 500 timmar per år, timmar som inte kompenseras i ramen för volymökningar på samma sätt som inom äldreomsorgen. Den 1 oktober hade 53 procent av brukarna valt privat utförare.

Nettokostnader

Tkr	Budget 11	Utfall 11	Resultat
Myndighetsövning, adm mm	7935	7 339	597
Boenden extern regi	18 449	22 033	-3 584
Boenden egen regi	55 045	55 115	-70
Personlig assistans	24 389	22 881	1 508
Daglig verksamhet	25 938	26 687	-749
Sysselsättning 1)	3 628	448	3 180
Kortidsverksamhet	14 263	15 447	-1 184
Övr. stöd i ordinärt boende	12 050	14 514	-2 464
Summa	161 697	164 463	-2 766

1) I resultatet ingår återsökta statsbidrag på 2,4 mkr

Nyckeltal

Samtliga nyckeltal inkluderar hyreskostnader.

	Bok 2009	Bok 2010	Budget 2011	Bok 2011
Omsorg om funktionshindrade				
Boende				
LSS, egen regi barn				
Antal årsboende			3	2,5
Kr/dygn			4 804	5 813
Årskostnad/placering, tkr inkl hyra			1 753	2 122
LSS, egen regi vuxna				
Antal årsboende	81	83	83	85,2
Kr/dygn exkl hyra	1 650	1535	1 540	1 487
Årskostnad/placering, tkr exkl hyra		560	562	543
Årskostnad/placering, tkr inkl hyra	602	596	646	623
Entreprenad				
Gränsvägen				
Antal årsboende		6	6	6
Kr/dygn inkl hyra		1699	1 744	1829
Årskostnad/placering tkr inkl hyra		620	636	668
Externt boende, LSS och SoL ej PH				
Antal årsboende	20,2	13,2	10,7	12,7
Kr/dygn	2 639	3 836	3 441	3 075
Årskostnad/placering, tkr	963	1400	1 256	1 123
Personlig assistans, LASS				
Egen regi				

Antal helårsplatser	37	36,3	35	31,5
Antal timmar	233 000	225 290	215 400	220 600
Kr/timme brutto	267	282	276	281
Försäkringskassan ersättning	251	263	258	269
20 första timmarna				
Antal helårspersoner	65,8	72	73	66
Antal timmar	68 643	75 190	75 969	68 904
Kr/timme	247	255	258	259
Daglig verksamhet				
Egen regi, TYDA				
Antal helårsdeltagare	72,3	72,8	73	74,3
Årskostnad/deltagare, tkr	193	210	225	222
Extern verksamhet				
Antal helårsdeltagare	30	32	32	36,3
Årskostnad/deltagare, tkr	309	286	298	289
Korttidsverksamhet				
Egen regi Granängen				
Antal helårspersoner	3,1	3,2	3,2	2,6
Kr/dygn	3 867	3792	3 888	4 637
Årskostnad/deltagare, tkr	1 411	1384	1 419	1 693
Extern verksamhet				
Antal helårspersoner	2,9	4,2	4	4,4
Kr/dygn	3776	3 339	3 422	3 639
Årskostnad/deltagare, tkr	1378	1218	1 249	1328
Hemtjänst				
Hemtjänst antal timmar				
Totalt antal timmar	21 577	26 518	27 233	29 206
<i>varav: egen regi</i>	10 401	13 989	19 063	14 434
<i>varav: kundval</i>	11 176	12 529	8 170	14 772
Årskostnad totalt, tkr	5 791	7 867	6 990	8 737
Omsorg för psykiskt funktionshindrade				
Externt boende				
Antal årsboende	6	6	4,7	5,8
Årskostnad/placering, tkr	609	621	507	688